

NÉPESSZABADSÁG

1990. október 26., péntek

SZOCIALISTA NAPILAP

XLVIII. évfolyam, 251. szám

Hullámhossz
NÉPSZABADSÁG
CSALÁDI MELLEKLET - HETI TV- RADIOMŰSOR

Az ENSZ ismét elítélte Izraelt

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa szerda este egyhangú határozatban ítélte el Izraelt, amiért nem engedte be az ENSZ-főtitkár bizottságát az október 8-i jeruzsálemi események kivizsgálására.

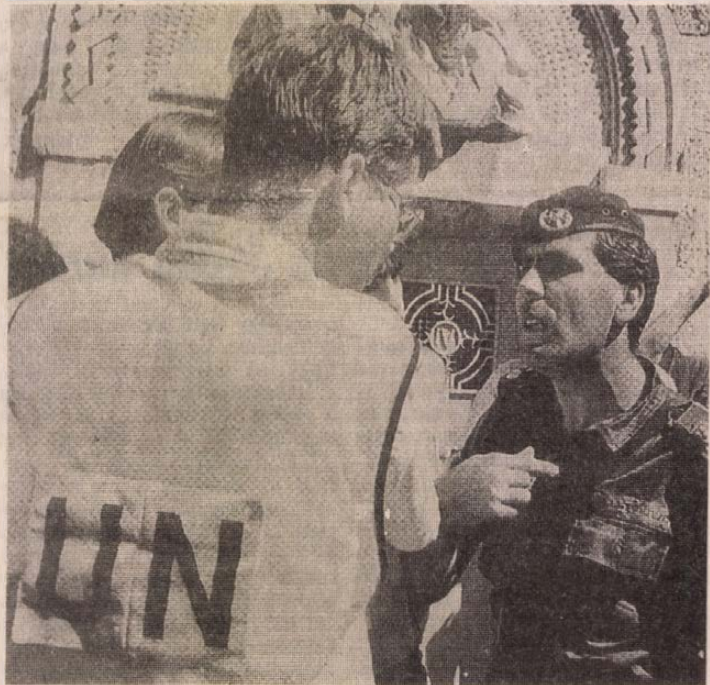
E napon az izraeli rendőrség sortüzei megölték 21 palesztint, és több mint 150-et megsebesítettek. Az ENSZ BT a történetek után hozott határozatában megbízta a világ-szervezet főtitkárát: menesszen küldöttséget Izraelbe, a történetek kivizsgálására. Izrael megtagadta a delegáció fogadását, arra hivatkozva: a megbízás egyoldalú, mivel a sortüzeket a kódobáló palesztinok provokálták.

A BT korábbi határozata már kompromisszum eredménye volt, mivel a testület számos tagja azt javasolta, hogy maga a BT küldjön vizsgálóbizottságot Izraelbe. A főként amerikai igényre tompított döntést is nagy ellenállás fogadta Izraelben, s különösen sérelmeztek a tényt, hogy a határozatot Izrael legszilár-

dabb szövetségese, az Egyesült Államok is támogatta. A szerdai határozatot ugyancsak egyhangúlag, tehát amerikai támogatással fogadta el a BT.

„Figyelmelen kívül kell hagyni az ENSZ BT legutóbbi határozatát” — jelentette ki csütörtök reggel az izraeli miniszterelnöki hivatal főigazgatója. Jozsef Ben Aharon, akinek szavait a jeruzsálemi rádió idézte. Az előző este elfogadott BT-állásfoglalást értékelte így, amely országát bírálta. Ben Aharon ezúttal is elhibázott megközelítéssel beszélt Jeruzsálemmel összefüggésben, és téves helyzetértékeléssel vádolta az Egyesült Államokat, amely két hét leforgása alatt immár másodszor szavazott meg Izraelt bíráló biztonsági tanácsi határozatot. A BT a határozathozatal előtt haladékot adott Washingtonnak, hogy vegye rá Izraelt elutasító magatartásának megváltoztatására. George Bush amerikai elnök Jichak Samirhoz intézett üzenetere

(Folytatás a 2. oldalon.)

ENSZ-megfigyelő nehezményezi az izraeli katona kemény fellépését. A GAMBIO 18 FELVÉTELE

RENDKÍVÜLI SZÓVIVŐI TÁJÉKOZTATÓ

Átlagosan 65 százalékkal drágult a benzin

Megműtötték a miniszterelnököt

Valóra váltak a jóslatok: ma 0 órától drágább az üzemanyag. A tegnapi rendkívüli kormányzóvivői tájékoztatón emellett Antall József egészségi állapota és a világiállítás is szóba került.

Miután a kormány még ülésezett, László Balázs kormányzóvivő csak néhány rövid információval szolgált. Mint köz tudott — mondta —, Antall József október 23-án este kivizsgálás céljából ment kórházba, ahol időközben egy kisebb műtetre is sor került. A miniszterelnök állapota kifogástalan, a kivizsgálás befejezése után részletesen tájékoztatják a közvéleményt. Újságírói kérdésre a szóvivő azt is elmondta, hogy a miniszterelnök hosszú ideje készült ugyan a kivizsgálásra, de csak most derült ki, mikor van rá végre ideje. Ezért mondták le az izraeli útját csak a kórházba vonulása előtt. A látogatásnak egyébként nem is volt egészen pontosan megállapított határideje.

(Folytatás az 5. oldalon.)

TEKNÓS MIKLÓS FELVÉTELE

GORBACSOV KÜLPOLITIKAI TANÁCSADÓJA SZERINT

Puccskísérlet veszélye fenyeget a Szovjetunióban

(Bonni tudósítónktól.)

A elkövetkező két esztendő sorsdöntő lesz Gorbacsov számára — jelentette ki Vjaaceszlav Dasicev, Gorbacsov szovjet elnök külpolitikai tanácsadója abban az interjúban, amelyet a Neue Osnabrücker Zeitung című német lap csütörtöki számának adott.

A befolyásos szakember, a szovjet tudományos akadémia nemzetközi osztályának vezetője nyíltan kifejtette: ha félresiklik az elkövetkező két esztendő, akkor új vezetés kerül hatalomra. Amennyiben a

helyzet tovább rosszabbodna, forradalom törhet ki. Ebben az összefüggésben említette meg Dasicev, hogy nem kizárt egy puccskísérlet sem.

Az ellátásban mutatkozó katasztrofális állapotok mélyülése nyomán nyugtalanság törhet ki a lakosság soraiban, s végül a rend helyreállítása érdekében beavatkozhatnak a katonák. Gorbacsov tanácsadója azonban arra is hangsúlyosan utalt, hogy sem a hadsereg vezetése, sem az elnök konzervatív bírálói nem rendelkeznek világos koncepcióval, miként is vezethető ki a Szovjetunió a válságból. Mint megjegyezte, önkényuralmi eszközökkel, erőszakkal nem oldhatók meg gazdasági problémák. Ezt Lengyelország példája is egyértelműen jelzi. Ellenkezőleg, egy tekintélyuralmi rendszer a gazdasági fejlődés szempontjából még súlyosabb következményekkel is járhat.

Dasicev arra a kérdésre válaszolva, mit tehet a Nyugat a Szovjetunió megsegítése érdekében, kifejtette: a támogatás formája egészen más

kell hogy legyen, mint az 1970-es évek hitelnyújtása volt. Az ugyanis nem vezetett sehova. Most elsősorban arra kell irányt venni, hogy garantálni tudják a külföldi beruházók számára a szabad vállalkozói tevékenységet, megteremtésük ennek törvényes alapjait, és természetesen az ehhez tartozó infrastruktúrát. Dasicev is nyilvánvalóan nevezte, hogy a tőke kizárólag akkor áramlik a Szovjetunióba, ha a politikai helyzet stabilizálódik.

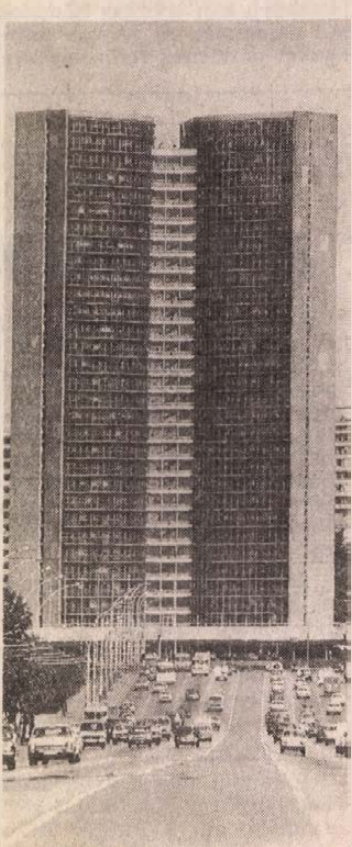
Györi Sándor

Szovjet árucserre: biztos bizonytalanság

Becslések szerint a magyar vállalatok jövőre az eddigi árukereslet csupán húsz százalékát vásárolják a szovjet központi szervektől, a fennmaradó részt a tagköztársaságokból szerzik be. Még mindig nem lehet tudni azonban, hogy a szovjet árukeresletből áll majd, s hogyan alakulnak az árak.

A magyar vállalatoknak már régen meg kellett volna rendelniük az exporttermékeik előállításához szükséges nyersanyagokat, alkatrészeket. A jövő héten magyar küldöttség utazik a Szovjetunióba, melynek tagjai nemcsak a központi kormányhoz, hanem a tagköztársaságokba (elsőként az Oroszországi Föderációba) is ellátogatnak.

Mint a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumában Timár László főosztályvezetőtől megtudtuk, szeptember végéig a magyarok 99, míg a szovjetek csak 92 százalékban kötötték szerződést az erre az évre előirányzott szállításokra. A mintegy 300 millió rubeles szovjet elmaradásnak csak felerészben oka, hogy a magyar vállalatok lemondtak egyes — főleg gépipari — termékekről. A fennmaradó mennyiséget (többek között szén, gyapotot, papírt, cellulózt, vegyi anyagokat és közfogyasztási cikkek) ugyanis áruhiány

A KGST központja Moszkvában. A „Nyitott Kágy” bezárodik? — írta Csabai Károly

miatt a szovjetek nem tudják leszállítani.

Az is probléma, hogy keleti szomszédunk a lekötött szerződések közül sem tudja maradéktalanul teljesíteni azokat, amelyek főleg benzinre, olajra és villamos energiára vonatkoznak. (Itt kell megjegyezni, először fordul elő évtizedek óta, hogy a szovjeteknek külföldről kell benzint beszerezniük.) A minket leginkább érintő olajszállítások ez év végén másfél-kétmillió tonnával maradnak el a tervezettől, ezért ennek pótlására még idén valószínűleg újabb mennyiséget kell vásárolni konvertibilis valutáért.

A tavalyi 800 millió rubeles magyar exporttöbblet az idén várhatóan tovább növekszik, és az év végére eléri az 1,2 milliárd rubelt. Ismeretes, hogy márciusban a két ország vezetői megállapodtak, hogy ezt az összeget 1 rubel=0,92 dollár árfolyamon átváltják, vagyis mintegy 1,1 milliárd dollárért vásárolhatunk árut a Szovjetunióból. A szovjetek azonban időközben azt kérték, hogy ezeket a szállításokat ne egy, hanem öt év alatt teljesíthessék. Nyilvánvaló, hogy ezt a javaslatot nem tudjuk elfogadni, ezért a felek tovább tárgyalnak a megoldásról.

Csabai Károly

MI TÖRTÉNT AZ UKRAJNÁN?

Összesöpörték az üveget, nincs lövedék

A BRFK központi ügyeletének vezetője, Berkesi Ferenc ezredes szakértői véleményekre és a forró nyomon megindított vizsgálat eredményeire, illetve eredménytelenségére támaszkodva kategorikusan cáfolta a hírt, miszerint október 23-án délelőtt ismeretlen tettesek rálöttek a Budapesten horgonyzó, Ukrajna elnevezésű, szovjet lobogó alatt közlekedő utasszállító hajóra.

A hírt csütörtöki számában röppentette fel a Kurír, majd lap társunkra hivatkozva a Magyar Rádió. Eszerint a hajóra — vélhetően kispuskából — két lövést adtak le; az egyik az étterem ablakába csapódott be, a másik egy kajútba. Az utasok közül — valamilyen nyelven amerikai turisták voltak — senki sem sérült meg, s a személyzetnek sem esett bántódása.

Október 23-án, délelőtt tizenegy óra tájban jelentette a hajó kapitánya a budapesti kikötőnek, hogy észak felé tartva, az északi vasúti összekötő híd magasságában kétszer rálöttek a hajóra — idézte fel a történetet a főügyelet vezetője. — Két ablak

betört, s a kapitány vizsgálatot kért.

Az Ukrajna Nagymarosnál kötött ki. Ott vizsgálta át a szemlebizottság, az akciócsoportok pedig ellenőrizték a hajó útvonalát, átfésülték azt a helyet, ahonnan — állítólag — a lövéseket leadták. De sem ők, sem a fegyverszakértők nem találtak semmit. S nem hallottak lövést a parton megkérdezett horgászok sem.

Amire a rendőrség Nagymaroson nekiláthatott a hajó átvizsgálata, a személyzet részben már összetakarított a szétszóródott üvegcserepeket, törmelékeket. Ettől függetlenül persze még megtalálhatók volna a lövedékek becsapódási helyeit, ha lettek volna. De semmit nem találtak. A hajó kapitánya bemutatott néhány fényképfelvételt, amelyek közvetlenül a „lövések” után készültek, a szakértők azonban azok alapján sem tudták — szaknyelven szólva — a fegyveres támadás alapos gyanúját megállapítani.

Fekete Gy. Attila

SZDSZ-küldöttgyűlés előtt

TGM lemondott

Több mint ezer küldött részvételével ma este kezdődik Szombathelyen az SZDSZ háromnapos országos küldöttgyűlése, amelyen Kis János, a párt elnöke tart előadói beszédet. Kis János tegnap meghívott újságírókkal találkozott az SZDSZ székházában, hogy felvázolja a tanácskozás várható programját. Lemondott tisztségéről Tamás Gáspár Miklós, az SZDSZ ügyvivője — közölte a Beszélő című lap.

Az önkormányzati választások után az ország politikai helyzete részint kiegyensúlyozottabb, részint ingatagabb is a korábbinál — kezdte mondanóját Kis János. Mint mondta, újabb konfrontációs felületeket is megnyithat az a tény, hogy míg a parlamentben az MDF vezette koalíció a többség, addig a helyhatóságokban a liberális erők törtek előre. A szabaddemokráciák — mondta — azt szeretnék, ha az önkormányzatokban sikerülne csillapítani a politikai párharcok felkorbácsolta indulatokat. Az SZDSZ szeretné oldani a politikai intézmények béntulcsát.

A továbbiakban Kis János arról szökött, hogy a magyar demokráciában a legnagyobb úrt az jelenti, hogy nincsenek, illetve gyöngék a szabad szak-

(Folytatás a 4. oldalon.)